

Аннотація

Изарова И. А. Институциональная система European Civil Procedure. – Статья.

В статье анализируется институциональная система European Civil Procedure, наднационального законодательства Европейского Союза в сфере гражданского процесса, основой которой являются две современные общеевропейские процедуры по рассмотрению и решению отдельных категорий гражданских и коммерческих дел. Проанализированы положения, регулирующие вопросы передачи судебных и внесудебных документов, представление доказательств, обеспечение требований, признание и исполнение судебных решений, правовую помощь в трансграничных делах и тому подобное.

Ключевые слова: гражданский процесс, European Civil Procedure, гармонизация гражданского процесса.

Summary

Izarova I. A. The institutional system of European Civil Procedure. – Article.

The article analyzes the institutional system of European Civil Procedure, supranational EU legislation of Civil Process, which is the basis of two recent pan-European procedures in civil and commercial matters, and procedures that facilitate efficient consideration and resolution of civil and commercial cross-border matters, including the service of judicial and extrajudicial documents, regulation of evidence, recognition and enforcement of judgments etc.

Key words: civil procedure, European Civil Procedure, harmonization of civil procedure.

УДК 341(4)

В. В. Форманюк

ПРАВОВА ОХОРОНА КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ І БАЗ ДАНИХ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Постановка проблеми. ХХІ століття – це століття, у якому розвиток суспільства ґрунтується на знаннях та результатах творчої діяльності людини в культурній, технічній, економічній сферах. Тому сьогодні інтелектуальна власність відіграє значно більшу роль у життєдіяльності людини, ніж за всю попередню історію людства.

Особливе місце серед об'єктів інтелектуальної власності посідає комп'ютерна програма (комп'ютерне програмне забезпечення), яка в епоху інформаційних технологій є одним із головних стратегічних ресурсів як держави в цілому, так і окремих її складових.

Дуалістична правова природа комп'ютерної програми, обумовлена неможливістю її практичного використання за призначенням позатехнічних рішень та подібністю її створення до традиційних об'єктів авторського права, а також її складністю та багатогранністю, стала підставою для виникнення в юридичній науці різних підходів до визначення правової моделі охорони зазначеного об'єкта права інтелектуальної власності.

Питання правової охорони комп'ютерної програми були об'єктом дослідження на різних етапах її розвитку, особливо в 80–90-ті роки ХХ століття, що пов'язано з інтенсивним розвитком самого об'єкта охорони.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання правової охорони комп'ютерних програм і баз даних у Європейському Союзі (далі – ЄС) досліджували такі

науковці: М. Аракелян, С. Барішев, Є. Гаврілов, Є. Єгорова, А. Мілле, Д. Мозалев, І. Носова, В. Погуляєв, Н. Руар, В. Черячукін та інші вітчизняні й зарубіжні науковці.

Мета дослідження цієї теми полягає у виконанні таких завдань: а) охарактеризувати основні світові тенденції розвитку системи правової охорони комп'ютерної програми як об'єкта права інтелектуальної власності; б) проаналізувати норми міжнародного та європейського законодавства, а також правозастосовний досвід окремих іноземних держав із точки зору можливості охорони комп'ютерної програми та її складових елементів нормами різних інститутів права інтелектуальної власності; в) розкрити правову природу охорони комп'ютерної програми як комплексного об'єкта інтелектуальної власності шляхом співвідношення комп'ютерної програми з літературним твором як класичним об'єктом авторського права; г) розробити підходи щодо визначення оригінальності комп'ютерної програми та характеру праці, використаної під час її створення.

Виклад основного матеріалу. Однією з перших і найбільш значних директив ЄС, прийнятих у сфері авторського права, є Директива Ради ЄС 91/250 / ЄС про правову охорону комп'ютерних програм від 14 травня 1991 р. Необхідність прийняття Директиви про правову охорону комп'ютерних програм (далі – Директива про комп'ютерні програми) диктувалася тим, що законодавство й судова практика країн-учасниць Європейського Союзу багато в чому різнилися, що створювало певні труднощі на шляху створення єдиного ринку в цій області і, відповідно, його правового регулювання, враховуючи ту обставину, яку роль і значення набули комп'ютерні програми у сфері соціально-економічної комунікації [20, с. 277].

Директива про комп'ютерні програми характеризується цілою низкою принципових положень, спрямованих на досягнення певної єдності в підходах до правового регулювання в цій сфері в країнах-учасниках ЄС. Багато положень зазначеного документа є правовими новелами, що вносять відомий внесок в уніфікацію та гармонізацію правової охорони інтелектуальної власності в державах-членах Європейського Союзу [6, с. 18; 9, с. 49; 11, с. 69].

Відповідно до положень Директиви про комп'ютерні програми програми для ЕОМ будуть охоронятися в країнах-членах ЄС нормами авторського права (подібно літературним творам) за сенсом Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів 1886 р. Таким чином, Європейське Співтовариство пішло шляхом, прийнятим у більшості країн світу, включаючи й США, де до програм для ЕОМ застосовні норми авторського, а не патентного чи іншого (*sui generis*) права. Зазначений підхід викликав неоднозначну оцінку в зарубіжних дослідників, які спеціалізуються в питаннях інтелектуальної власності (С.Е. Гордон, Дж. Ньюман, С. Дейвіс та інші) [13, с. 47; 18, с. 701].

Правова охорона, згідно з положеннями Директиви про комп'ютерні програми, застосовується до комп'ютерної програми, вираженої в будь-якій формі й будь-яким способом. Ідеї та принципи, що лежать в основі будь-якого елемента комп'ютерної програми, включаючи ідеї та принципи її інтерфейсу, не підлягають охороні авторським правом відповідно до вимог Директиви про комп'ютерні програми. Необхідно відзначити, що згідно з Директивою про комп'ютерні програми сам термін «комп'ютерні

програми» включає в себе і їх підготовчий матеріал і породжувані ними аудіовізуальні відображення й інтерфейси, на які також поширена правова охорона.

Директива про комп'ютерні програми єдиним критерієм охороноздатності комп'ютерної програми висуває її оригінальність, розуміючи її в тому сенсі, що комп'ютерна програма є оригінальною, якщо вона являє собою результат творчої (інтелектуальної) діяльності автора. Більш ніякий інший критерій не застосовується згідно з імперативною нормою самої Директиви (п. 3 ст. 1). Зазначене положення є надзвичайно важливим із цієї точки зору, що до прийняття Директиви про комп'ютерні програми в державах-учасницях ЄС передбачалися зовсім різні критерії охороноздатності комп'ютерних програм. Так, за законодавством ФРН для визначення охороноздатності комп'ютерних програм застосовувалися так звані тести якості й естетики комп'ютерної програми, що, відповідно, створювало певні труднощі на шляху визнання її охороноздатності [14, с. 491]. Тепер за критерієм оригінальності комп'ютерної програми правові норми держав-учасниць ЄС гармонізовані. При цьому сам по собі критерій оригінальності комп'ютерної програми в тексті Директиви про комп'ютерні програми виражений досить невизначено й неповно, що може викликати відомі труднощі в практиці його застосування.

Важливі положення закріплює Директива про комп'ютерні програми також щодо питання авторства комп'ютерних програм. Як відомо, колізія тут полягає в тому, що законодавство країн-членів ЄС розрізняється за підходами до питання: або визнавати авторами комп'ютерних програм лише фізичних осіб (презумпція авторського права), або визнавати в певних випадках і юридичних осіб авторами комп'ютерних програм, незважаючи на те, що навряд чи до юридичних осіб можна застосовувати вимоги на предмет того, чи є комп'ютерна програма плодом їх творчої та інтелектуальної діяльності. Директива обрала компромісний шлях. Згідно зі ст. 2 Директиви про комп'ютерні програми автором комп'ютерної програми визнається фізична особа чи група фізичних осіб, чиїм результатом творчої праці з'явилася комп'ютерна програма, а також і юридичні особи, але лише в тих державах, де законодавство розглядає їх як таких. Слід додати також, що стосовно комп'ютерної програми, яка створена спільно групою фізичних осіб, виняткові права на неї будуть належати їм спільно.

Директива про комп'ютерні програми закріплює, крім того, ще одну досить важливу правову презумпцію у сфері правової охорони програм для ЕОМ [17, с. 247]. У випадках, коли комп'ютерна програма створена працівником у порядку виконання ним службових обов'язків або за завданням роботодавця, майнові права на програму для ЕОМ належать роботодавцю, якщо в договорі між ним та автором не передбачено інше (п. 3 ст. 2).

Говорячи про правовласників у сфері правової охорони програм для ЕОМ в цілому, Директива про комп'ютерні програми відносить до них усіх фізичних та юридичних осіб, які охороняються національним авторсько-правовим законодавством країн-членів Європейського Союзу. Вважаємо, що до цієї категорії слід віднести автора комп'ютерної програми, його спадкоємців, а також будь-яких фізичних та юридичних осіб, які володіють виключними майновими правами, отриманими в силу закону або договору.

Директива про комп'ютерні програми досить докладно визначає коло виняткових прав правовласника. Відповідно до положень Директиви виключні права правовласника включають у себе право здійснювати або дозволяти здійснення таких дій. По-перше, постійне або тимчасове відтворення комп'ютерної програми будь-якими способами і в будь-якій формі, частково або повністю. У випадках, коли такі дії, як завантаження, показ, передача або накопичення комп'ютерної програми є умовою такого відтворення, ці дії повинні бути дозволені правовласником. По-друге, трансляція, адаптація, аранжування та кожна інша перебудова комп'ютерної програми, а також відтворення її результатів, здійснювані без шкоди правам особи, яка змінила програму (мається на увазі особа, яка правомірно володіє примірником комп'ютерної програми або правомірно внесла в неї зміни). По-третє, будь-яка форма доведення до загального відома, включаючи прокат, оригінальної комп'ютерної програми або її копій. Проте в цьому випадку Директива про комп'ютерні програми вводить значне обмеження цього права, яке відоме в доктрині як «принцип вичерпання права». Перший продаж примірника комп'ютерної програми в країнах-учасницях Європейського Союзу правовласником або з його згоди вичерпує право на розповсюдження цього примірника в ЄС, за винятком права здійснення контролю з подальшою здачею в прокат програми та її примірників. Зазначене правило є досить розумним і, як справедливо вважає професор Е. Гаврилов, реально відображає потреби включення в ринкові відносини програм для ЕОМ, продуманий компроміс між інтересами правовласника та користувачів комп'ютерних програм [4, с. 42–43.].

Природним є те положення, як зауважує в цьому зв'язку Е. Крокер, що Директива про комп'ютерні програми передбачає низку певних обмежень виключних прав правовласника у сфері використання (відтворення та адаптації) комп'ютерних програм [17, с. 247]. Так, за відсутності спеціальних на те договірних положень між правовласником і користувачами комп'ютерних програм, дії, здійснення яких віднесено до виключних правомочностей правовласника, можуть здійснюватися й без дозволу правовласника, якщо вони необхідні для використання комп'ютерної програми особою, яка правомірно нею володіє, за її призначенням, включаючи виправлення явних помилок. Виробництво архівної копії особою, яка правомірно володіє примірником комп'ютерної програми, не може бути заборонено договором між нею та правовласником, якщо це необхідно для її правомірного використання. Крім того, Директива про комп'ютерні програми встановлює право особи, яка правомірно володіє примірником комп'ютерної програми, без додаткового дозволу на те правовласника здійснювати будь-які дії, пов'язані з функціонуванням програми для ЕОМ відповідно до її призначення [13, с. 429]. Директива про комп'ютерні програми відносить сюди, зокрема, перегляд, вивчення та перевірку роботи програми з метою визначення ідей і принципів, що лежать в основі будь-якого з елементів програми, якщо ці дії здійснюються під час завантаження, перегляду, дії, передачі або накопичення програми тощо.

Найбільш спірними й суперечливими з точки зору імплементації їх у національне законодавство країн-учасниць Європейського Союзу є положення, які присвячені можливим способам обмеження виключних прав правовласників. Зазна-

чені правила відомі доктрині під назвою «Правила декомпілювання» [7, с. 26]. Директива про комп'ютерні програми встановлює, що дозволу правовласника не потрібно у випадках, коли відтворення коду та передача його форми (ті є декомпілюванням) необхідні для отримання інформації, потрібної для досягнення взаємодії незалежно створеної комп'ютерної програми з іншими програмами, за наявності низки умов. По-перше, ці дії передбачені ліцензіатом або іншою особою, яка правомірно володіє примірником програми для ЕОМ або від їхнього імені, особою, яка володіє правом робити це. По-друге, інформація, необхідна для досягнення взаємодії, яка раніше не була доступною для осіб, зазначених вище. Зрештою, ці дії обмежені тими частинами оригінальної програми, які необхідні для досягнення вказаної взаємодії (п. 1 ст. 6) [12, с. 140].

Директива про комп'ютерні програми не допускає інформацію, отриману шляхом здійснення зазначених вище дій, використовувати в інших цілях, ніж досягнення взаємодії незалежно створеної користувачем комп'ютерної програми з іншими програмами; передавати іншим особам, за винятком тих випадків, коли це необхідно для взаємодії незалежно створеної комп'ютерної програми з іншими програмами; використовувати в цілях розвитку, виробництва або маркетингу комп'ютерної програми, за своїм виглядом істотно схожої у своєму виразі, або для будь-якої іншої дії, яка порушує авторське право.

Закріплюється правило, згідно з яким відповідно до положень Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів застосування положень ст. 6 Директиви про комп'ютерні програми не повинно завдавати шкоди використанню комп'ютерної програми та не повинно обмежувати необґрунтованим способом законні інтереси автора чи іншого власника виключних прав на програму для ЕОМ.

Необхідно відзначити, що деякі держави-члени Європейського Союзу під час імплементації положень цієї директиви у своєму національному законодавстві опустили правила, що містяться в п. 3 ст. 6. До їх числа можна віднести Великобританію, Нідерланди, Данію [8, с. 197].

Важливою й принциповою новелою, закріпленою в Директиві про правову охорону комп'ютерних програм, є положення про спеціальні заходи правової охорони правовласників від неправомірних порушень їхніх прав із боку третіх осіб. Відомо, що відсутність подібних положень і механізму їх реалізації у свій час робило європейське законодавство (країн-учасниць і самого ЄС) у сфері правової охорони інтелектуальної власності малоефективним. Тепер же робиться спроба заповнити цю суттєву прогалину.

Директива про комп'ютерні програми прямо вказує на необхідність прийняття державами-членами ЄС відповідно до їх національного законодавства відповідних заходів проти осіб, які вчинили будь-яке з вказаних далі дій. По-перше, будь-яка дія з випуску в комерційний оборот примірника комп'ютерної програми, коли відомо або є підстави вважати, що це контрафактний екземпляр. По-друге, володіння в комерційних цілях примірником комп'ютерної програми, коли відомо або є підстави вважати, що це контрафактний екземпляр. По-третє, будь-яка дія з випуску в комерційний оборот або з володіння в комерційних цілях будь-якими способами з єдиним наміром полегшити переміщення чи розповсюдження без

дозволу будь-якого технічного пристрою, яке може бути використане для захисту комп'ютерної програми. Крім того, відповідно до імперативних вимог зазначеної директиви будь-який контрафактний примірник комп'ютерної програми підлягає вилученню згідно із законодавством держави-учасниці Європейського Союзу.

Великий інтерес мають положення Директиви про комп'ютерні програми, що встановлюють термін дії авторського права на програми для ЕОМ. Спочатку охорона надавалася протягом усього життя автора й п'ятдесят років після його смерті або після смерті останнього співавтора, рахуючи з 1 січня року, наступного за роком смерті автора (співавтора). Авторське право на програму для ЕОМ, випущену анонімно або під псевдонімом чи автором, яким визнавалося згідно з п. 1 ст. 2 цієї директиви юридична особа, діяло з моменту її випуску у світ протягом 50 років. Передбачалася можливість подальшого збільшення строку правової охорони програм для ЕОМ (п. 2 ст. 8 Директиви про комп'ютерні програми). Після прийняття Радою ЄС Директиви 93/98 / ЄС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію термінів охорони авторського права і деяких суміжних прав строк правової охорони для об'єктів авторського права, включаючи і комп'ютерні програми, був збільшений: тепер вона надається протягом усього життя автора й 70 років після його смерті.

Директива про комп'ютерні програми також закріпила надзвичайно важливу норму про те, що її положення повинні застосовуватися в державах-членах ЄС без шкоди іншим правовим положенням, що стосуються патентних прав, товарних знаків, недобросовісної конкуренції, торгових секретів, охорони типологій інтегральних мікросхем або договірних положень (ст. 9 цієї директиви). Встановлюється, що будь-які договірні положення, що суперечать п. п. 2 і 3 ст. ст. 5, 6 Директиви про комп'ютерні програми, недійсні.

Прикінцеві положення Директиви про комп'ютерні програми зобов'язували країн-учасниць ЄС в термін до 1 січня 1993 р. імплементувати її норми в їх чинне законодавство про охорону комп'ютерних програм і повідомити про це комісії ЄС. Необхідно відзначити, що, незважаючи на ці досить імперативні положення, далеко не всі держави Європейського Союзу поспішили змінити своє законодавство в потрібний термін. Крім того, у цілій низці держав (Німеччина та інші) розгорнулася справжня боротьба між прихильниками та противниками того підходу до правової охорони комп'ютерних програм, який був прийнятий зазначеною директивою [18, с. 609]. Проте справжній стан речей виявить, на думку багатьох авторитетних інтерпретаторів директиви, скоріше не прийняте в цій сфері національне законодавство, а конкретну практику його застосування. Тим більше це значимо в контексті триваючого процесу гармонізації правової охорони інтелектуальної власності в ЄС [15, с. 57].

Цікавим є той факт, що до 1 січня 1993 р., а це ще й дата початку існування єдиного європейського ринку відповідно до Маастрихтського договору, Директива про комп'ютерні програми була імплементована в національні законодавства лише трьох держав (Великобританії, Данії та Італії), хоча це була остаточна дата, передбачена самою директивою. Проте трохи пізніше все-таки імплементаційний процес торкнувся й інших держав Європейського Союзу. Примітно, що інкорпорація норм аналізованої нами Директиви про охорону комп'ютерних програм у різних держа-

вах відбувалася по-різному, відрізняючись відомою своєрідністю в інтерпретації первинних норм. Так, професор Т. Вінє виділяє два основні підходи до механізму імплементації [20, с. 364].

Перший із них притаманний законодавцю Великобританії, Нідерландів та Франції, який пішов шляхом інтегрування та своєрідного «розсіювання» положень цієї директиви в існуюче національне законодавство з охорони авторського права та суміжних прав. Примітний у цьому зв'язку підхід французького законодавця. Як відомо, з 1 липня 1992 р. у Франції набув чинності Кодекс інтелектуальної власності, що являє собою ніщо інше, як інкорпорацію в єдине ціле колишнього чинного законодавства в цій сфері. А вже 10 травня 1994 р. в нього були внесені відповідні зміни, пов'язані з процесом імплементації положень Директиви про правову охорону комп'ютерних програм: прийнято Закон № 94-361 від 10 травня 1994 р. про введення в дію Директиви 91/250/ЄС Ради ЄС про правову охорону комп'ютерних програм від 14 травня 1991 р. та внесено зміни до Кодексу інтелектуальної власності. Тепер цьому в кодексі присвячені, зокрема, ст. ст. L.III-5, L.112-2, L.113-9 та інші, що стосуються правової охорони програм для ЕОМ [2, с. 16–27; 5, с. 112–114].

Другий підхід відрізняється тим, що національні законодавці пішли шляхом прийняття, як правило, самостійних законів про правову охорону комп'ютерних програм (Ірландія, Бельгія та інші). Так, показовим у цьому контексті є підхід Бельгії, де 30 червня 1994 р. одночасно були прийнято два самостійних, але пов'язаних між собою законодавчі акти: Закон про авторське право і суміжні права та Закон про включення до права Бельгії Європейської Директиви від 14 травня 1991 р. про правову охорону комп'ютерних програм, які набрали чинності 1 серпня 1994 р. Слід зазначити, що останній із зазначених законів відрізняється відомою своєрідністю на тлі деяких проаналізованих нами положень Директиви про правову охорону комп'ютерних програм, що загалом допускається й самим «директивним» механізмом Європейського Союзу в рамках повноважень національних держав щодо вибору та використання методів і форм імплементації права ЄС [3, с. 107; 10, с. 36].

Висновки. Завершуючи наш аналіз процесу уніфікації та гармонізації правової охорони комп'ютерних програм у країнах Європейського Союзу, відзначимо, що прийнята в цій області Директива Ради ЄС задає досить високу планку в правовій охороні комп'ютерних програм і створює певні передумови для подальшого позитивного правового прогресу в зазначеній сфері в контексті подальшого розвитку інформаційних технологій та глобальних інформаційних мереж, які багато в чому функціонують на основі або з використанням комп'ютерних програм.

Література

1. Аракелян М. Право Європейського Союзу : [підручник] / М. Аракелян, М. Василенко. – О. : Фенікс, 2012. – 390 с.
2. Барышев С. Некоторые актуальные проблемы авторского права России и Франции: опыт сравнения / С. Барышев // Актуальные проблемы права интеллектуальной собственности : сб. науч. трудов / отв. ред. М.И. Никитина. – Казань : АБАК, 1997. – С. 16–27.
3. Барышев С. О некоторых актуальных проблемах авторского права России и Бельгии (сопоставительно-типологический анализ) / С. Барышев // Современные проблемы права интеллектуальной

собственности: теория и практика, отечественный и зарубежный опыт : сб. науч. трудов / отв. ред. С. Чернышева. – Казань, 1998. – С. 107–121.

4. Гаврилов Э. Охрана интеллектуальной собственности в Европейском Сообществе / Э. Гаврилов // Вопросы изобретательства. – 1992. – № 5–6. – С. 42–47.

5. Егорова Е. Законодательство Франции об авторском праве и смежных правах / Е. Егорова // Закон. – 1995. – № 12. – С. 112–114.

6. Милле А. Охрана программного обеспечения авторским правом: развитие юридической мысли / А. Милле // Бюллетень по авторскому праву. – 1989. – Т. XXII. – № 4. – С. 18–27.

7. Мозалев Д. Правовое регулирование ограничения авторских прав на программы для ЭВМ и базы данных / Д. Мозалев // Интеллектуальная собственность. Авторское право и смежные права. – 2004. – № 1. – С. 26–30.

8. Носова И. Правовая охрана программ для ЭВМ за рубежом / И. Носова // Интеллектуальная собственность: современные правовые проблемы: проблемно-тематический сборник / отв. ред. докт. юрид. наук С. Чернышева. – М., 1998. – С. 197–211.

9. Погуляев В. Компьютерные программы и эволюция творчества / В. Погуляев // Интеллектуальная собственность. Авторское право и смежные права. – 2004. – № 9. – С. 49–57.

10. Руар Н. Новый закон об авторском праве в Бельгии / Н. Руар // Бюллетень по авторскому праву. – 1996. – Т. XXIX. – № 4. – С. 36–40.

11. Черячукин В. Правовая охрана компьютерных программ за рубежом / В. Черячукин // Интеллектуальная собственность. Авторское право и смежные права. – 2002. – № 2. – С. 69–73.

12. Cohen Jehoram H. Harmonising Intellectual Property Law within the European Community / H. Cohen Jehoram // International Review of Industrial Property and Copyright Law. – 1992. – № 5. – Vol. 23. – 627 p.

13. Davies S. Computer Program Claims / S. Davies // European Intellectual Property Review. – 1998. – № 11. – P. 429–433.

14. Gendreau Y. Copyright Harmonisation in the European Union and in North America / Y. Gendreau // European Intellectual Property Review. – 1995. – № 10. – P. 491–498.

15. Govaere I. The Use and Abuse of Intellectual Property Rights in EC Law / I. Govaere. – London : SWEET and MAXWELL, 1996. – 357 p.

16. Kelleher D. Schareware Licences for Software / D. Kelleher // European Intellectual Property Review. – 1998. – № 4. – P. 140–145.

17. Kroker E.R. The Computer Directive and Balance of Rights / E.R. Kroker // European Intellectual Property Review. – 1997. – № 5. – P. 247–254.

18. Newman J. The Patentability of Computer-related Invention in Europe / J. Newman // European Intellectual Property Review. – 1997. – № 12. – P. 701–708.

19. Raubenheimer A. Implementation of the EC Software Directive in Germany – Special Provisions for Protection of Computer Programs / A. Raubenheimer // International Review of Industrial Property and Copyright Law. – 1996. – № 5. – Vol. 27. – P. 609–648.

20. Vinje T.C. Harmonising Intellectual Property Laws in the European Union: Past, Present and Future / T.C. Vinje // European Intellectual Property Review. – 1995. – № 8. – P. 277–283.

Анотація

Форманюк В. В. *Правова охорона комп'ютерних програм і баз даних у Європейському Союзі.* – Стаття.

Стаття присвячена питанням розробки концепції вдосконалення правового механізму охорони комп'ютерної програми як специфічного комплексного об'єкта права інтелектуальної власності з урахуванням впливу на розвиток цього механізму нових технологічних умов її створення та використання. Значимість статті полягає в тому, що деякі зроблені в роботі висновки можуть бути враховані під час подальшої розробки теоретичних положень щодо правової охорони комп'ютерних програм і баз даних у Європейському Союзі.

Ключові слова: комп'ютерні програми, Директива про правову охорону комп'ютерних програм, імплементація, інформація, законодавство, програми для ЕОМ, авторство, оригінальність, інтелектуальна власність, конвенція.

Аннотация

Форманюк В. В. Правовая охрана компьютерных программ и баз данных в Европейском Союзе. – Статья.

Статья посвящена вопросам разработки концепции совершенствования правового механизма охраны компьютерной программы как специфического комплексного объекта права интеллектуальной собственности с учетом влияния на развитие этого механизма новых технологических условий её создания и использования. Значимость статьи заключается в том, что некоторые сделанные в работе выводы могут быть учтены при дальнейшей разработке теоретических положений относительно правовой охраны компьютерных программ и баз данных в Европейском Союзе.

Ключевые слова: компьютерные программы, Директива о правовой охране компьютерных программ, имплементация, информация, законодательство, программы для ЭВМ, авторство, оригинальность, интеллектуальная собственность, конвенция.

Summary

Vormaniuk V. V. The legal protection of computer programs and databases in the European Union. – Article.

Article is devoted to developing the concept of improving the legal mechanism of protection of computer programs as a specific complex intellectual property rights for the effect on the development of the mechanism of new technological conditions of its creation and use. The significance of the article is that some made in the conclusions can be taken into account in the further development of theoretical positions on the legal protection of computer programs and databases in the European Union.

Key words: Computer Programs Directive on the legal protection of computer programs, implementation, information, law, computer programs, authorship, originality, intellectual property, convention.

УДК 340.12

С. В. Кісс

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ УКРАЇНОЮ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ, ЗАДЕКЛАРОВАНІХ УГОДОЮ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

Постановка проблеми. Одним з основних елементів Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони, від 27 червня 2014 р., ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII (далі – Угода) [1–3], відповідно до положень статті 2 цієї Угоди, є повага до прав людини й основоположних свобод, як визначено, зокрема, у Гельсінському заключному акті Народи з безпеки та співробітництва в Європі 1975 р. [4] та Паризькій хартії для нової Європи 1990 р. [5], а також в інших відповідних документах щодо захисту прав людини, серед яких можна назвати Загальну декларацію прав людини ООН 1948 р. [6] і Конвенцію Ради Європи про захист прав людини й основоположних свобод 1950 р. [7; 8]. Тобто, ратифікувавши цю Угоду, Україна зобов'язалася імплементувати європейські стандарти соціальної держави у своє національне законодавство. Згідно з нормами статті 424 Угоди Україна зобов'язується поступово наблизити своє законодавство до законодавства Європейського Союзу (далі – ЄС) у терміни, які встановлені в додатку XL до глави 21 «Співробітництво в галузі